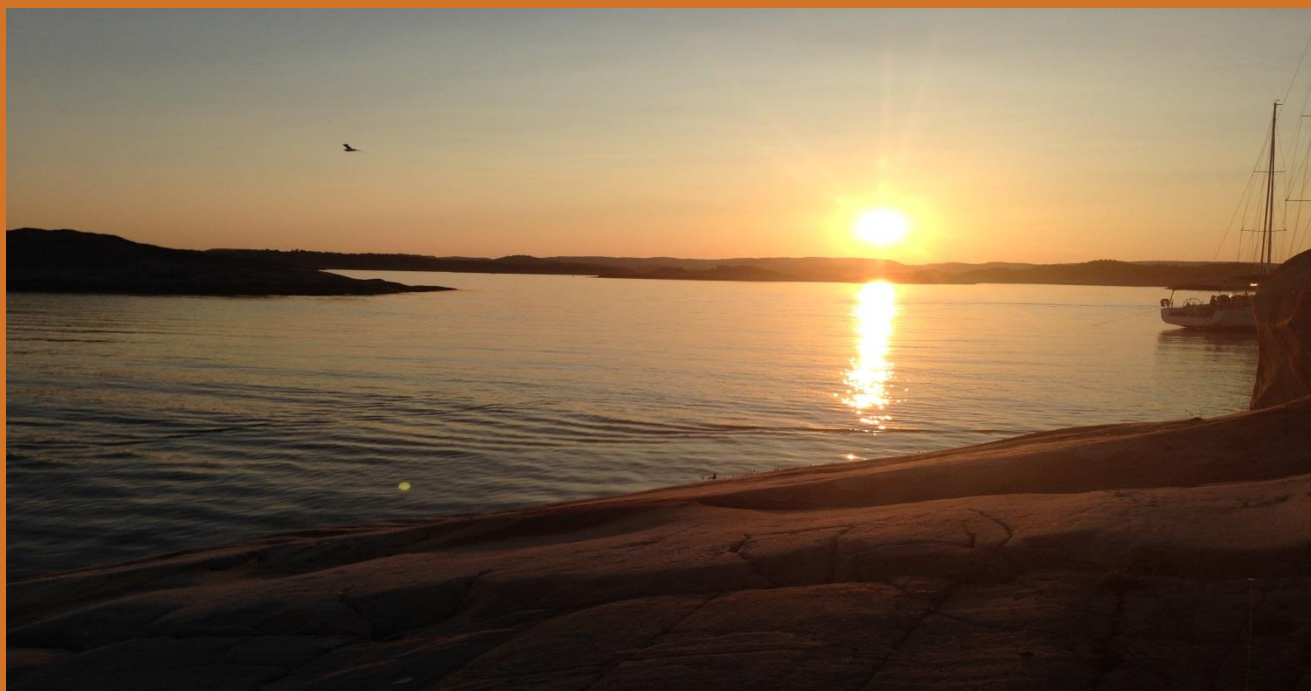

Implementering av LCP/ Livets siste dager i Kristiansand kommune

KRISTIANSAND
KOMMUNE

Cathrine Humlen Ruud

**Lindrende fagkoordinator og
kreftsykepleier, Kristiansand kommune**

**Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester**
Vest-Agder

Bakgrunn

- Kristiansand kommune: 87 500 innbyggere
  - Vest Agder u/ Kristiansand: 93 400 (diff. 5 900) (SSB jan 15)
- 12 sykehjem: 608 sykehjemsplasser
  - derav langtidsplasser: 525, korttidsplasser: 83
- En ressursperson i kreft og lindring ved hvert sykehjem
- Nov 13 – juni 15: Prosjektmedarbeider 20 %
  - Åse Turid Hestø

Metode

- Ledelsesforankring
- Ressurspersoner
- Informasjon til samarbeidspartnere
- Opplæring januar – juni 2014
  - Undervisning, veiledning, møter, mail

Resultater

Siden oppstart februar - juni 2014:

- Tiltaksplanen benyttet ved 220 av 305 dødsfall: **72%**
- Implementert ved 11 av 12 sykehjem

- Små sykehjem < 20 plasser: 75%
- Mellomstore 20-50 plasser: 60,5% (varierer 30-75%)
- Store sykehjem 50-85 plasser: 74% (63-92%)
- Korttids 83 plasser: **83%** (78-92,5%) (130 dødsfall)

Positive erfaringer

- Mer systematisk observasjon og vurdering av symptomer og problemstillinger – nevnes av flere
- Tidligere initiativ til samtaler med pas/pårørende
- Fokus på mer helhetlig palliasjon
- Kvalitetssikring av terminal pleie
- Godt samarbeid og gode diskusjoner mellom personalet og tilsynslege

Positive erfaringer

- Opplevs tryggere for helsepersonell med begrenset erfaring innen terminalpleie
- Får enkelt oversikt over aktuelle problemstillinger hos pasienten
- Viktige opplysninger, som det tidligere ikke var struktur på, blir nå dokumentert
- Positive tilbakemeldinger fra pårørende

Utfordringer

- Utfordrende å vite når man skal starte opp
  - for tidlig/for sent
- Vanskelig hvis tilsynslegen er usikker
- Hva skal i papirskjemaet og hva skal fortsatt dokumenteres elektronisk
- Spørsmålsformuleringen i skjemaet kan misforstås
- Utfordrende ved store sykehjem med bare en ressursperson

Oppsummering

- Overvekt av positive erfaringer med bruk av tiltaksplanen
- I bruk ved 72% av dødsfall på sykehjem, men store variasjoner (30-92%)
- Viktig med registrering av bruk og dialog med ressurspersoner for å identifisere hvor planen ikke er godt nok implementert
- Et stadig behov for opplæring av nyansatte/vikarer og jevnlig erfaringsutveksling for å trygge bruk hos personalet
- En fordel med ressurspersoner/nøkkelpersoner på hver avdeling som kan holde fokuset oppe
- Et ønske om digitalisering av tiltaksplanen
- Etterspør mer undervisning i grunnleggende palliasjon

